

Rynkeby Foods – brug af frugtrester

Rynkeby har i skrivende stund igangsat en udvidelse af produktionsanlægget for selv at kunne presse frugter til juice under brandet Valsøllille. Hidtil har produktionen ikke indebåret presning af frugter, da frugterne er presset hos underleverandører. Det betyder, at Rynkeby fra januar 2018 skal forholde sig til tonsvis af restprodukter som led i den nye produktion. Disse frugtrester vil primært være i form af appelsinskaller. Derfor opstår et behov hos Rynkeby for at komme af med appelsinskallerne, hvilket drejer sig om 20-25 tons affald på ugebasis. Det leder Rynkeby hen på overvejelser omkring, hvordan det skal udnyttes, og her giver Rynkeby klart udtryk for, hvordan de forventer at løse "problemet" med så store mængder af affald fra produktionen. De vil samarbejde. I første omgang vil samarbejde med lokale danske landmænd blive iværksat, hvorved landmændene kan anvende restprodukterne i deres kvægfoder. I disse samarbejder må Rynkeby karakteriseres som den store spiller, og landmændene som de mindre modparter.

Rynkeby beskriver de fremtidige samarbejder med landmændene som det første step i en recirkulationsproces, og er i første omgang det, som virksomheden vil koncentrere sig om at få etableret. På sigt kan andre processer for at mindske madspild endvidere tages, hvor Rynkeby blandt andet beskriver mulighederne for at samarbejde med et mellemlid, der kan omdanne restfrugterne til kvægfoder og derefter sælges som et "færdigt" produkt til landmændene. En anden mulighed, er at Rynkeby anvender appelsinskallerne til udvinding af olie ved hjælp af bio-raffinering, hvilket anses som en høj-værdi anvendelse af restprodukterne, da olie enten kan sælges som et færdigt produkt, eller kan indgå i nye fødevarerproduktioner.

Interviewet er foretaget med Senior Product Developer Leslie Jørgensen som repræsentant fra Rynkeby, som spiller en central rolle i den nye produktion af Valsøllille produkterne og endvidere er involveret i stillingstagen til restprodukterne.

Omgivelser

Rynkeby tillægger detailhandlen en vigtig og afgørende rolle i arbejdet og interessen omkring bekæmpelse af madspild og udnyttelse af restprodukter og udtaler: *"..Detailhandlen er helt sikkert bevidste omkring madspild og vil være meget positivt indstillet over for, hvis vi i produktionerne også tager del heri."* Endvidere blev Rynkeby stillet spørgsmål omkring, hvordan de mærker en øget opmærksomhed på netop udnyttelse af restprodukter og madspild, og dette støtter op omkring det fokus, som Rynkeby tillægger omgivelserne: *"Jamen det er jo til dels, fordi det starter ude ved forbrugerne. Det er jo dem, der begynder at tænke over de her ting og når de lægger et stort nok pres og taler nok om det."* Endvidere udtaler Leslie fra Rynkeby: *"Vi kommer virkelig til at tage det her seriøst, for det vil blive nogle spørgsmål, som vi vil blive bombet med fra vores forbrugere."*

Disse udtalelser fra Rynkeby leder til et andet meget centralt område – nemlig cirkulær økonomi.

Rynkeby er bekendt med tankerne, der ligger til grund for cirkulær økonomi – også selvom en grundlæggende forklaring af det specifikke begreb ved første anskuelse, ikke er kendt. Rynkeby er blevet stillet spørgsmål vedrørende den cirkulære økonomi og de fordele og

ulemper, der kan forventes at opstå i etableringen af samarbejder på området. Der er i interviewet taget hensyn til, at Rynkeby står i en situation, hvor virksomheden på nuværende tidspunkt kun er i de indledende faser mht. at etablere samarbejder med danske landmænd.

Rynkeby ser specielt CSR/branding- og miljømæssige muligheder som drivkraften ved at indgå i samarbejder på området: *"Den største mulighed er igen at bruge vores restaffald til kvægfoder – i første omgang. Det der ligger rent CSR-mæssigt er noget vi i den grad ser som en mulighed .. Udover det med at vi anvender det som kvægfoder, så er det fordi at vi gerne vil være med til at gøre noget rigtigt og gøre noget som er en "smuk tanke" for miljøet, og derfor ikke bare køre det på forbrændingen og ikke tænke videre over det og ikke have en holdning til det."*

Rynkeby ser umiddelbart ingen udfordringer ved at indgå i samarbejder omkring madspild og udtaler følgende: *"Jeg ser faktisk slet ikke nogle udfordringer ved f.eks. at indgå i samarbejder med landmændene. Slet ikke. Det vil kun være en fordel for os, også selvom det ikke er sikkert at vi sådan rent økonomisk vil have betaling for de her restprodukter... Jeg kan forestille mig at vi har så meget affald, at så ville vi skulle betale penge for at komme af med det."*

Ved disse udtalelser giver Rynkeby derved udtryk for, at der ligger store CSR-muligheder i at samarbejde omkring madspild, og at netop dét skal være drivkraften for at indgå i disse samarbejder i kombination med de miljømæssige overvejelser. Hvorved det økonomiske aspekt i samarbejdet, derved ikke vil være det afgørende. Dog er der stadigvæk en økonomisk "sidegevinst" ved at samarbejde, idet virksomheden ikke skal betale store summer penge for at få restprodukterne på forbrændingen.

Atmosfære

Rynkeby ser sig meget afhængige af sine leverandører, og nævner blandt andet: *"..Uden dem ville det slet ikke kunne lade sig gøre, og så ville vi ikke kunne fremme bæredygtigheden eller reagere på forbrugernes efterspørgsler!"* Denne afhængighed udtrykker Rynkeby som værende gældende både omkring den anden parts viden og kapacitet, og mener, at et projekt er afhængig af dets samarbejdspartnere. Endvidere beskriver Rynkeby, at et samarbejde højst sandsynligt kan etableres på deres præmisser, men at det lige så godt kan ske på samarbejdspartnernes. Dette begrundes af Rynkeby med, at de egentlig ikke ved, hvor attraktivt det er for landmændene at få disse restprodukter, og heller ikke på nuværende tidspunkt ved hvilke beæggrunde, som landmændene vil indgå i samarbejdet med.

Når spørgsmålene i interviewet centres omkring tillid, eller nærmere betegnet den tillid, som virksomhederne har til deres samarbejdspartnere, så er det essentielt i forhold til senere at belyse den asymmetri og forskel i egen- og kollektive interesser, som kan være gældende i samarbejderne. Rynkeby pointerer, at tillid er noget, som de ikke bare i dette samarbejde har – det er noget, de generelt har i alle deres samarbejder. Rynkeby nævner endvidere, at virksomheden altid anvender udførlige kontrakter med sine samarbejdspartnere for at sikre hinanden, og indgår ligeledes i tætte dialoger inden etableringen af enhver form for

samarbejde. Desuden pointerer Rynkeby, at der ligger mange overvejelser til grund, inden et samarbejde etableres, og at dette er helt grundlæggende for, hvordan de gør forretning.

Deltagerne i processen

Deltagerne i samarbejdet anses i første omgang at være Rynkeby og danske landmænd, hvor Rynkeby helt overordnet ikke har erfaring med samarbejder som fremmer den cirkulære økonomi. Rynkeby har ikke haft en sådan form for produktion, hvor der er opstået et restprodukt eller et reelt spild, og har derfor ikke indgået i samarbejder på området. Dog har Rynkeby kendskab til andre virksomheder, blandt andet i Brasilien, som formår at genanvende ressourcer og restprodukter til f.eks. olie. Derfor har Rynkeby i dag relationer i sit netværk, som i fremtidige situationer vil kunne drages nytte af.

I henhold til de individer, som indgår i samarbejdet både fra landmændenes side og Rynkebys, må det erkendes, at der ikke på nuværende tidspunkt kan svares på hvor mange – eller hvilke personer - det kommer til at dreje sig om. Dog har Rynkeby et par interne medarbejdere, som har erfaring med netop denne slags projekter, og som vil kunne trækkes ind i samarbejdet. Hertil hævder Rynkeby, at de ikke ser store interpersonelle uoverensstemmelser med de involverede medarbejdere, da kommunikationen gør, at alle arbejder ud fra en fælles forretningsfilosofi.

Et andet essentielt område er, hvordan virksomhederne ser på - og løser - de konflikter, som kan opstå i samarbejder. Rynkeby besvarer spørgsmål rettet mod konflikter ud fra en mere generel vinkel, og har fra andre samarbejder erfaring med at løse konflikter, ved at man fra starten af samarbejdet skitserer de forventninger og mål, som er indbefattet. Rynkeby benytter sig her af kontrakter for at sikre overensstemmelser, og ellers lytter man til hinanden, hvis der undervejs opstår uenigheder.

Interaktionsprocessen

Med udgangspunkt i den interaktion der i fremtiden vil finde sted mellem Rynkeby og respektive landmænd - eller på sigt et mellemlid - så indebærer det forskellige udvekslingsprocesser mellem parterne. Disse udvekslinger kan yde stor indflydelse på den langsigtede relation, og kan have karakter af både kortsigtede udvekslinger, som er henholdsvis: Produkt/service, finansiel-, information-, og sociale udvekslinger. Disse kortsigtede udvekslinger bidrager til, hvordan de langsigtede udvekslinger og tilpasninger mellem parterne arter sig (Håkansson, 1982).

I Rynkebys situation forventer man, at første skridt bliver at udveksle produkter med landmænd, som så kan anvende restprodukterne i kvægfoder. Denne udveksling vil i samarbejde med landmændene blive nærmere aftalt ved indgåelse af samarbejder, fordi det i høj grad handler om lagerkapaciteten hos landmændene, og hvor mange restprodukter, de kan anvende i deres produktioner.

Det må endvidere forventes, at der i opstarten af samarbejdet vil foretages nogle informationsudvekslinger, både af hård og blød karakter, da mange informationer i starten af samarbejdet skal drøftes.

Hvordan de langsigtede udvekslinger arter sig, er ikke til at sige på nuværende tidspunkt. Dog kan det formodes, at Rynkeby også på sigt vil tilpasse sig for at kunne etablere de mest hensigtsmæssige samarbejder, og det samme må forventes af deres samarbejdspartnere. For at skabe så stærke og langsigtede samarbejder som muligt, så forventer Rynkeby derfor en høj involvering af beslutningstagere i de indledende faser af samarbejdet for at sætte rammerne, og en nedtrapning af disses involvering, når de langsigtede tilpasninger tilkender sig.